Nider, Johannes: Praeceptorium divinae legis, sive Expositio decalogi
[Cologne: Ludwig von Renchen, about 1485]

vel bonitatē vel voluntatē. Factis aūt deū
expresse temptat qñ p ea q̄ facit intendit
expimentū sumere diuine ptātis siue pie
tatis aut sapie ¶ Dicit̄ de dei poten
tia. sapia. pietate. bonitate. vel voluntate.
speculatiue vel practice. Nā duplex ē cog
nitio diuine volūtatis vel bonitatis. Una
quidē speculatiua. ⁊ q̄ꝫtum ad hoc nō licꝫ
dubitare nec pbare vtꝝ dei voluntas sit bo
na. vel vtꝝ deus sit suauis. Alia practica
affectiua seu expimentalis dū quis expit̄
in seipso gustū diuine dulcedinis. ⁊ cōpla/
centiā diuine volūtatis. sicut de Jherotheo
dicit dyoni. de diui. no. c. ij. ꝙ didicit diui
na ex cōpassione ad ipsa. ⁊ hoc mō mone/
mur vt pbemus dei voluntatē ⁊ gustem⁹
ei⁹ suauitatē. sm illud Ro. xij. Probetis
q̄ sit volūtas dei bona ⁊ beneplacēs ⁊ pfec
ta. Et in ps. Gustate ⁊ videte qm̄ suauis
est dñs. Dicit̄ sine spāli dei instinctu. Uñ
abrahā nō peccauit gen̄. xv. cū dixit ad do
minū. vñ scire possum ꝙ possessurus sum
eā. s. terrā repromissam a deo. Silr̄ nec be
ata agatha q̄ noluit medicinam recipe qꝛ
expta erat erga se diuinā beniuolentiā. vt
vel infirmitates non pateret̄ p quib⁹ cor
pali medicina indigeret. vel stati sentiret
diuine bonitatis effectū. Sed achaz pec/
cauit nō petens signū. non em̄ si petisset de
um tēptasset. qꝛ deus iussit eū petere. ⁊ eti
am qꝛ ptinebat ad coēm vtilitatē. Gede
on vo qui Judi. vj. signū a deo petisse legi
tur de victoria repromissa ex debilitate fi/
dei. sm glo. petisse videt̄. iō peccauit. Sic
⁊ zacharias Lu. j. q̄ dixit ad angelū. Uñ
hoc sciā. vnde pter incredulitatē punit⁹
fuit ¶ Ubi sciendū ꝙ duplr̄ aliqd̄ si
gnū petit̄ a deo. Uno mō ad explorandūꝫ
diuinā ptātem aut veritatē dicti ei⁹. ⁊ hoc
de se ptinet ad dei temptatōem. Alio mō
ad hoc ꝙ instruat̄ quid sit circa aliqd̄ fac/
tum placitū dō. ⁊ hoc nullo mō ptinet ad
dei tēptatōem Dicit̄ sine iusta nccītate qꝛ
si iusta nccītas foret non eēt pctm̄ Uñ. ij.
pali. xx. Cū ignoram⁹ qd̄ agere debeam⁹
hoc solū hēmus residui vt oculos nr̄os di
rigamus ad te. Dicit̄ sine pia vtilitate. qꝛ
ex pia vtilitate sci ⁊ apli petierūt vt in noīe
xp̄i fierent miracula Act. iiij. Silr̄ de quo
dā. j. dyalo. refert greg. qui suscitauit puu
lū ad lacrimas mr̄is eius Silr̄ q̄ꝫuis pre
dicatores p victu corpali nō sunt solliciti
vt verbo dei ⁊ doctrine vacēt. si sic soli deo
innitant̄ non deū tēptant. qꝛ non sine nccī
tate vel vtilitate faciunt. sed si sine tali fa/
cerent deū tēptarent. Unde Aug⁹. xxiij. cō
faustū. dicit ꝙ paulus non fugit q̄si non
credendo in deū sed ne deū temptaret si fu
gere noluisset cū fugere potuisset. Dicit̄ ⁊
sine alijs debitis circumstantijs. qꝛ pie ⁊
humiliter petendū est aliquid a deo. ⁊ sic
seruiendū est deo Dicit̄ vel qui etiā preter
intentionē pter temptationē dei interpꝛta
tiuā. ¶ Quo ad secundū principale
notandū ꝙ cōtra hoc mandatuꝫ exceditur
quintupliciter. Primo veritatē inq̄rendo
de alia vita. qui in fide nutantes reuocant
morituros Scdo iusticiam. qui volunt p
duellum ostēdi vnius innocentiā ⁊ alteri/
us malū. Tercio sapiam. qui pretermis/
so studio humano artes vel scias desuper
expectant per orōes solum. Quarto potē
tiā qui non fugiunt necē cū possint ⁊ debe
ant. Paulus em̄ p sportam fugit. ⁊ xp̄s
de templo deorsum se non dimisit sed de/
scendit. Quinto bonitatē qui refutāt me
dicinalia in casu sine necessitate ⁊ vtilitate
Similiter qui tps miserendi deo cōstitu/
unt vt dr̄ Judith. viij. Hij em̄ omnes ali
aliquo modo vident̄ explorare diuina illi
cite. Quo ad primum querit sanctus
tho. qdlibe. iij. q. ix. ar. ij. Utꝝ liceat ab ali
quo moriente requirere vt reuelet statum
suū post mortem Respondet̄ ꝙ sic. suppo
nendo hoc tamē diuino iudicō ⁊ dummō
non ex dubitatōne fidei de futuro statu q̄si
temptando inquirat̄ ⁊ pia ⁊ humilis intē
tio habeat̄. viꝫ ad subueniendū defuncto
p suffragia Ratio est. qꝛ sm damas. li. iij.
Impletio naturalis desiderij non est pec
catum. nisi aliqua inordinatio adiunga/
tur. vt patet de cibo ⁊ potu. Naturaliter

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-150/0111
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG